

ΘΕΜΑ Β. Φανταστείτε ότι μπαίνετε πρώτη μέρα στην σχολική τάξη τον Σεπτέμβριο 2011 και θέλετε να εφαρμόσετε την διαδικασία διαμόρφωσης ομάδας στο πρώτο εκπαιδευτικό δίωρο με τους μαθητές σας.

B1. Με βάση την μέχρι τώρα βιωματική εμπειρία σας στο πλαίσιο του Μείζονος Προγράμματος Επιμόρφωσης, σχεδιάστε με σαφήνεια τα βήματα που θα ακολουθήσετε προκειμένου να συμβάλλετε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην διαμόρφωση της ομάδας της τάξης σας. (Η απάντησή σας να μην ξεπεράσει τις 2 σελίδες).

Χώρος: η τάξη ή η πολυδύναμη αίθουσα του σχολείου (σε όλες τις δραστηριότητες, εκτός της πρώτης).

Χρόνος: σε όλες τις δραστηριότητες η εκπαιδευτικός επισημαίνει την έναρξη και το τέλος του χρόνου με το χτύπημα ενός μουσικού οργάνου (π.χ. ντέφι). Συγκεκριμένα η λήξη του χρόνου σηματοδοτείται από τρία χτυπήματα σε μικρά διαστήματα, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στα νήπια να ολοκληρώσουν έγκαιρα την εργασία ή τη συζήτησή τους.

Έναρξη δραστηριοτήτων: 8:30

Λήξη δραστηριοτήτων: 10:30

Δραστηριότητες γνωριμίας στην ολομέλεια: Αρχική σύνδεση στην ολομέλεια και εισαγωγή στοιχείων συμβολαίου μεταξύ των συμμετεχόντων

Χώρος: ο χώρος συζήτησης της τάξης (κύκλος) ή η πολυδύναμη αίθουσα του σχολείου

Υλικά: ένα καπέλο

Στόχοι: να έρθουν τα παιδιά σε επαφή μεταξύ τους και με την εκπαιδευτικό, να αντιληφθούν τη διαδοχή στη σειρά ομιλίας (άτυποι κανόνες), να αποδεσμευτούν από τις αναστολές τους

Δραστηριότητα 1: «Το καπέλο»

Προτεινόμενος χρόνος: 15 ' λεπτά

Η νηπιαγωγός καλωσορίζει τα νήπια προτρέποντάς τα να καθίσουν στον ήδη διαμορφωμένο χώρο της ολομέλειας (κύκλος). Η νηπιαγωγός φορά ένα καπέλο και παρουσιάζει στα νήπια τον εαυτό της (όνομα, τόπο κατοικίας, προσδοκίες της για τη χρονιά: «πιστεύω ότι θα περάσουμε μια ευχάριστη χρονιά»). Παράλληλα, κάνει ένα χαιρετισμό βγάζοντας το καπέλο (όρθιοι σε κύκλο). Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός δίνει το καπέλο στο παιδί που είναι δεξιά της, καλώντας το κάθε νήπιο να παρουσιάσει με τη σειρά του τον εαυτό του (όνομα και ό,τι άλλο επιθυμεί να μοιραστεί μαζί μας) κάνοντας έναν δικό του χαιρετισμό και χρησιμοποιώντας το καπέλο. Τα υπόλοιπα παιδιά χτυπούν το όνομά του ρυθμικά.

Δραστηριότητα ομαδοποίησης σε ζευγάρια: 1^ο επίπεδο διερεύνησης (τυχαία επιλογή με βάση όμως δοσμένο κριτήριο)

Υλικά: κάρτες με εικόνες, μουσική

Στόχοι: να χωριστούν τα παιδιά σε μικρές ομάδες (εταιρική σχέση), να πάρουν την πρωτοβουλία στην επιλογή του ζευγαριού τους, να αντιληφθούν το κριτήριο επιλογής (τήρηση κανόνων)

Προτεινόμενος χρόνος: 15 ' λεπτά

Δραστηριότητα 2: «Η Σαλάτα»

Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο (στο πάτωμα ή σε παγκάκια). Η δασκάλα μοιράζει τις

κάρτες (αγγούρι και ντομάτα) και εξηγεί το παιχνίδι στους μαθητές: όσο ακούγεται η μουσική τα παιδιά περπατούν στο χώρο, κρατώντας τις κάρτες τους με τρόπο που να βλέπουν οι άλλοι την εικόνα τους, προσέχοντας να μην ακουμπούν μεταξύ τους (ή με τα έπιπλα αν πρόκειται για τον εσωτερικό χώρο της τάξης). Όταν η μουσική σταματήσει, το κάθε παιδί πρέπει γρήγορα να επιλέξει ένα παιδί με αντίθετη κάρτα για να φτιάξουν μια αγγουροντοματοσαλάτα.

Δραστηριότητα γνωριμίας σε ζευγάρια (εταιρική ομάδα): αυτορρύθμιση – οριοθέτηση, οριζόντια ισότιμη σχέση, διεργασία που λειτουργεί σε πολλά επίπεδα

Υλικά: χρωματιστά πανιά (υφάσματα), χαρτιά κάνσον (δυο χρωμάτων, π.χ. κόκκινο και κίτρινο), μαρκαδόροι

Στόχοι: να γνωριστούν και να επικοινωνήσουν ισότιμα τα παιδιά μεταξύ τους, να οριοθετήσουν το χώρο τους, να τηρήσουν κανόνες οριοθετώντας τα ίδια το χώρο τους

Προτεινόμενος χρόνος: 30´ λεπτά

Δραστηριότητα 3: «Οι βιογράφοι»

Η νηπιαγωγός δίνει σε κάθε ζευγάρι ένα πανί με την οδηγία να διαλέξει ένα χώρο και να φτιάξει το «σπίτι του». Στη συνέχεια, μοιράζει στα ζευγάρια μια καρδιά χωρισμένη σε δυο ίσα μέρη, κόκκινη στο ένα ζευγάρι, κίτρινη στο άλλο και μαρκαδόρους. Τονίζει ότι το κάθε σπίτι θα πρέπει να φροντίσει να «κλείσει καλά τις πόρτες και τα παράθυρα, ώστε να μην ακούγεται η συζήτησή τους στα γειτονικά σπίτια. Καθίστε με τρόπο που να βλέπετε ο ένας τον άλλον». Το ένα παιδί είναι ο βιογράφος του άλλου (εξηγεί τον όρο). Τα νήπια καλούνται να πουν το όνομά τους και κάτι για τον εαυτό τους (π.χ. για την οικογένειά σου, το αγαπημένο σου χρώμα, φαγητό, ή δραστηριότητα – τι σου αρέσει να κάνεις). Το παιδί βιογράφος ζωγραφίζει στο ένα μέρος της καρδιάς τα λεγόμενα του παιδιού. Οι ρόλοι εναλλάσσονται. Το κάθε παιδί γράφει το όνομά του, με όποιο τρόπο μπορεί, στο μέρος που το αφορά.

Δραστηριότητα ατομική: αξιοποίηση τη προσωπικής εμπειρίας

Υλικά: χρωματιστά πανιά (υφάσματα), μαντίλι

Στόχοι: επιδιώκεται η αξιοποίηση των θετικών ατομικών στοιχείων του κάθε παιδιού και η διαμόρφωση της ατομικής θέσης

Προτεινόμενος χρόνος: 10´ λεπτά

Δραστηριότητα 4: «το όνειρο»

Ο /η εκπαιδευτικός ζητά από τα νήπια να διαλέξουν μια γωνία στο σπιτάκι τους. Στη συνέχεια, το μαγικό μαντίλι των ονείρων περνά και τους μοιράζει όμορφα όνειρα (η νηπιαγωγός περνά και τους ακουμπά απαλά). «Ονειρευτείτε την πιο όμορφη στιγμή της ζωής σας». Ξυπνούν με ένα σήμα (ντέφι) και μοιράζονται το όνειρό τους με το ζευγάρι τους.

Δραστηριότητα διευρυμένης ομάδας (μικρή ομάδα): 2^ο επίπεδο διεύρυνσης, αναγνώριση βαθμού επικοινωνίας

Υλικά: χρωματιστά πανιά (υφάσματα), χρωματιστά χαρτιά (της 4^{ης} δραστηριότητας)

Στόχοι: επιδιώκεται η προετοιμασία των παιδιών σε διεργασίες νέων πρακτικών και αντιλήψεων (μετακίνηση, επιλογή, σημασία σχέσης), η γνωριμία και επικοινωνία ανάμεσα σε περισσότερα μέλη.

Προτεινόμενος χρόνος: 20´ λεπτά

Δραστηριότητα 5: « Η μετακόμιση»

Κάθε ζευγάρι που έχει κόκκινη καρδιά ενώνεται με μια κίτρινη με τον εξής τρόπο: το ζευγάρι μετακομίζει μαζί με το σπίτι του, σέρνοντας το ύφασμα χωρίς να σηκωθεί από το πάτωμα. Η ένωση των δυο ομάδων δημιουργεί ένα νέο σπίτι, για το οποίο ισχύουν οι ίδιοι

κανόνες (να μην ακούγονται στους άλλους, το σπίτι είναι κλειστό και δεν δέχεται επισκέψεις). Το κάθε μέλος της πρώτης ομάδας αναλαμβάνει να συστήσει το «φίλο του» στο άλλο ζευγάρι με το δάχτυλό του (το δάχτυλο είναι μια κούκλα που μιλά). Μπορείτε να συμβουλευέστε τις ζωγραφίες σας για να θυμηθείτε πράγματα που αρέσουν στο φίλο σας. Οι ρόλοι εναλλάσσονται για όλα τα μέλη της ομάδας.

Δραστηριότητα διευρυμένης ομάδας (μικρή ομάδα): 2^ο επίπεδο διεύρυνσης, αναγνώριση βαθμού επικοινωνίας

Στόχοι: να χαλαρώσουν, να επινοήσουν ένα «έργο» κοινά αποδεκτό

Υλικά: χρωματιστές χάρτινες καρδιές, κύκλος σχεδιασμένος με κιμωλία

Προτεινόμενος χρόνος: 10´ λεπτά

Δραστηριότητα 6: «Το όνομα»

Τα παιδιά σκέφτονται και δίνουν ένα όνομα για την ομάδα τους, στο οποίο πρέπει να συμφωνούν όλοι.

Στη συνέχεια η νηπιαγωγός ζητά να βάλει η κάθε ομάδα τις καρδιές, στο μέσο ενός κύκλου, έχοντας κοινό κέντρο (η μύτη της καρδιάς να ενώνεται με τη μύτη της άλλης) και τα ίδια να καθίσουν πίσω από την «καρδιά τους». Διαπιστώνουν ότι σχηματίζεται ένα λουλούδι. Η νηπιαγωγός τονίζει τη σημασία της κοινής της προσωπικής συμβολής του κάθε παιδιού και της κάθε ομάδας για τη δημιουργία αυτού του έργου, που αποτελεί την τάξη τους.

Δραστηριότητα διευρυμένης ομάδας (ολομέλεια): παρουσίαση ομάδας στην ολομέλεια, σύνδεση σε ανώτερο επίπεδο

Στόχοι: να γνωριστούν όλοι μεταξύ τους, να διασκεδάσουν

Προτεινόμενος χρόνος: 10´ λεπτά

Δραστηριότητα 7: «Ο καλεσμένος»

Η νηπιαγωγός προτείνει να καθίσουν όλοι σε κύκλο και εξηγεί το παιχνίδι που θα παίξουν οι μαθητές: «Οι γονείς μου επέτρεψαν να καλέσω ένα φίλο στο σπίτι μου για να παίξουμε». Ένα παιδί που επιθυμεί σηκώνεται και περιγράφει ένα μέλος της ομάδας του. Οι άλλοι πρέπει να αναγνωρίσουν ποιος είναι ο καλεσμένος.

Δραστηριότητα διευρυμένης ομάδας (ολομέλεια): σύνδεση σε ανώτερο επίπεδο

Στόχοι: να επεξεργαστούν και να αξιολογήσουν το έργο τους στην ομάδα

Προτεινόμενος χρόνος: 10´ λεπτά

Δραστηριότητα 8: «το Κλείσιμο»

Όποιο παιδί επιθυμεί απαντά σε ερωτήματα: πώς ένιωσες που συμμετείχες σε αυτό το παιχνίδι, τι σου άρεσε περισσότερο; Τι σε δυσκόλεψε; Με ποιο τρόπο θα άλλαζες κάποιο από τα παιχνίδια; Τι έμαθες;